

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2016. gada 5. aprīlī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis un Ineta Ziemele,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 41/2016),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Sējas novada domes 2015. gada 24. novembra saistošos noteikumus Nr. 5/2015 „Par mājas (istabas) dzīvnieku turēšanas noteikumiem Sējas novadā” (turpmāk – apstrīdētais akts) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 91. pantam, likuma „Par pašvaldībām” 43. panta pirmās daļas 10. punktam, Dzīvnieku aizsardzības likuma 4. panta pirmās daļas 3. punktam, Ministru kabineta 2006. gada 4. aprīļa noteikumiem Nr. 266 „Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, kā arī suņa apmācībai” un Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra noteikumu Nr. 108 „Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi” 2. punktam, 3.2. apakšpunktam, 180., 181. un 184. punktam un spēkā neesošiem no to izdošanas brīža.

2. Apstrīdētais akts nosaka mājas (istabas) dzīvnieku – suņu un kaķu – īpašnieku (turētāju) tiesības un pienākumus, atbildību par tajā ietverto prasību neievērošanu un šādu dzīvnieku reģistrācijas kārtību Sējas novadā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem). Tādējādi Pieteikuma iesniedzējas prasījums izvērtēt pašvaldību saistošo noteikumu atbilstību Satversmei, likumam un Ministru kabineta noteikumiem ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likums noteic, ka personas pieteikums Satversmes tiesai ir atzīstams par konstitucionālo sūdzību un lieta ierosināma tad, ja tas atbilst prasībām, kas noteiktas šā likuma 18. un 19.² pantā.

6.1. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.” Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu juridiski pamatot. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar

Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, atbilstoši kuram pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka jēdziens „aizskar” ietverts likumā ar mērķi norobežot konstitucionālo sūdzību no sūdzības vispārības labā. Tas prasa, lai pastāvētu pamatota iespējamība, ka apstrīdētā norma aizskar pieteikuma iesniedzēju (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 2.4. punktu*). Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam. Par konstitucionālās sūdzības priekšmetu var būt vienīgi konkrēts un tiešs personas pamattiesību aizskārums (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*).

Lai nošķirtu gadījumus, kad persona konstitucionālo sūdzību iesniedz nolūkā aizstāvēt savas tiesības, no gadījumiem, kad persona to dara vispārības labā, piemēram, citu personu tiesību aizsardzības vai citādu mērķu sasniegšanas labad, nepietiek ar konstatāciju, ka persona pieder pie grupas, uz kuru tiesību norma attiecas. Personai ir jāsniedz ticams pamatojums tam, ka tiesību normas izraisītās nelabvēlīgās sekas rada tai pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 22.1. punktu*).

6.2. Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētā akta I nodaļas 3. punktā ietvertais aizliegums novietot mājas dzīvniekiem paredzēto ēdienu koplietošanas telpās vai sabiedriskās vietās, kā arī tuvāk par 15 metriem no sabiedriskām ēkām un daudzdzīvokļu dzīvojamām ēkām pēc būtības izslēdz iespēju barot dzīvniekus. Tādējādi apstrīdētais akts nesamērīgi ierobežojot Pieteikuma iesniedzējas tiesības rūpēties par kaķiem, pieļaujot cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem un pretēji Satversmes 91. pantam nostādot daudzdzīvokļu dzīvojamo māju īpašniekus un iedzīvotājus nevienlīdzīgā situācijā salīdzinājumā ar viengimeņu māju īpašniekiem un iedzīvotājiem. Tāpat arī apstrīdētā akta III nodaļas 3. punktā noteiktais pienākums dzīvojamo māju īpašniekiem un iedzīvotājiem par saviem līdzekļiem sterilizēt un vakcinēt bezsaimnieka mājas dzīvniekus esot nesamērīgs attiecībā uz privātpersonām un nonākot pretrunā ar pašvaldībai likumā noteiktajiem pienākumiem.

Pieteikumā ir ietverti apsvērumi par apstrīdētā akta izdošanu neatbilstoši pilnvarojumam un normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumiem. Tomēr no pieteikuma izriet, ka apstrīdētā akta normas Pieteikuma iesniedzējai nav piemērotas. Tāpat pieteikumā nav arī pamatots, ka attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju iestātos apstrīdētā akta normās ietvertie nosacījumi un kādā veidā apstrīdētais akts rada tieši

Pieteikuma iesniedzējai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu vai izraisa viņai nelabvēlīgas tiesiskas sekas. Pieteikumā norādītais apstāklis, ka apstrīdētā akta normas vispār liedzot Pieteikuma iesniedzējai barot kaķus, nav uzskatāms par Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskāruma juridisko pamatojumu. Tādējādi konkrētajā gadījumā persona ir vērsusies Satversmes tiesā nevis savu pamattiesību aizskāruma gadījumā, bet gan ar sūdzību vispārības labā (*actio popularis*).

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 41/2016).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš